

плати заробітної плати внаслідок ведення бойові дії, строк виплати заробітної плати може бути відтермінований до моменту відновлення діяльності підприємства» [2, ст.10].

Однак, зараз, на другому році тривалості воєнного стану, коли країна навчилася тримати удар і навіть попри підступні ворожі дії держави-агресора зберегла свою економічну систему, а бізнес вже почав розвиватися, очевидно, що обмеження, які впливають на оплату праці працівників як результат реалізації права на працю людиною, мають бути застосовано виважено. Очевидно, що об'єкти, які не постраждали чи вже відновилися після ворожих атак і продовжують вести господарську діяльність, спроможні виплачувати належним чином у встановлені строки, заробітну плату і тому щодо них не можуть бути застосовано щодо невиконання їх керівниками зобов'язань зі своєчасної виплати заробітної плати звільнення від відповідальності через форс-мажорні обставини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Рішення Торгово-промислової палати України 2024/02.0-7.1 від 28.02.2022р., URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/621cba543cda9382669631.pdf>.
2. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану. Закон України від 15 березня 2022 року № 2136-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.

ЩОДО ВПЛИВУ ВІДХОДІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

КОВЕЙНО Юлія

старший викладач кафедри права
Маріупольського державного університету

Актуальним та гострим в умовах сьогодення є питання засмічення та забруднення різних видів природних ресурсів та в цілому навколишнього природного середовища. На законодавчому рівні зазначені питання регулюються низкою нормативно-правових актів у тому числі актами міжнародного права. Важливу роль у вирішенні проблем управління поведження з відходами відіграє природоохоронне законодавство України, яке містить приписи, які стосуються права на безпечне довкілля та Орґуська конвенція. Однак є деякі прогалини у законодавчому регулюванні, що потребують найскорішого вирішення та реалізації, що дозволить більш ефективно та раціонально здійснювати управління поведження з відходами.

Нормами Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (ст. 360-361) передбачено співробітництво, спрямоване на ви-

рішення регіональних і глобальних проблем навколишнього середовища, зокрема у сфері управління відходами й ресурсами [1]. У таких умовах Україною повинно бути імплементовано Директиву № 2008/98/ЄС про відходи та скасування деяких Директив, Директиву № 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості та внесення змін і доповнень до Директиви № 2004/35/ЄС і Директиву № 1999/31/ЄС про захоронення відходів зі змінами й доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003.

Сьогодні проблема відходів є найважливішою не тільки для України, а й для всього світу, що може привести до екологічної катастрофи планетарного масштабу. Економічну ситуацію в країні, її соціальний та технологічний розвиток відзначає кількість відходів, яку утворює держава. Несприятлива екологічна ситуація, наявна у нашій державі, багато в чому виникла в сфері зберігання, утилізації та розміщення відходів виробництва та споживання та зараз продовжує також погіршуватися у зв'язку з воєнними діями.

Відсутність ефективного поводження з відходами, відмова від вторинної переробки, нераціональне використання природних ресурсів, пошкодження та знищення природних ресурсів, що є наслідками бойових дій, становить загрозу здоров'ю та життю громадян та завдає значних економічних збитків державі. При цьому спостерігається висока ступінь завантаженості територій відходами, а також руйнування, знищення та пошкодження екосистем. Крім того збільшуються площі земельних ділянок для розміщення відходів виробництва і споживання, що спричиняє негативні наслідки впливу на природні ресурси та навколишнє середовище в цілому.

Забезпечення екологічно безпечного поводження з відходами є однією з найбільш серйозних і актуальних проблем сучасності, яка знаходиться у фокусі інтересів держави, особливо в зв'язку зі збільшенням кількості відходів, які не залучаються у вторинний господарський оборот, а розміщуються на полігонах і звалищах, що призводить до забруднення ґрунтів, виводу продуктивних сільськогосподарських угідь з обороту, накопичення забруднюючих речовин в надрах водних об'єктів [2].

Варто відмітити що Україна найбрудніша країна в Європі та одна з найбрудніших в світі за рівнем засміченості побутовим сміттям. Крім того на проблемні питання завжди акцентують увагу громадські організації, діяльність яких пов'язана у тому числі з вирішенням питань поводження з відходами. Причинами існуючих проблем в сфері поводження з відходами є наявність нелегальних сміттєзвалищ, відсутність переробки та сортування сміття. Отже вказане потребує розроблення чіткої організаційно-правової системи управління поводженням відходів в умовах ринкової економіки та відповідність законодавства міжнародним стандартам у досліджуваній сфері. Так, на сьогоднішній день прийнято

Закон України «Про управління відходами», який ще не набрав чинності та який визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище [3].

Таким чином, саме комплексний підхід до вирішення питання правового регулювання поводження з відходами дозволить максимально ефективно поводитися з відходами, що дозволить попередити негативний вплив на навколишнє середовище, звести його до мінімуму та забезпечувати на високому рівні право громадян на безпечне довкілля.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: міжнародний документ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/984_011#top.
2. Ковейно Ю.В. Організаційно-правова основа управління поводження з відходами в Україні. Новітні досягнення та вектори розвитку сучасної юриспруденції: колективна монографія / За заг. ред. Т.О. Коломоєць. Львів-Торунь: Ліга-Прес, 2021. С. 571-598. DOI:10.36059/978-966-397-244-2-2-6.
3. Про управління відходами: Закон України від 20 червня 2022 року № 2320-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#top>.

ГРОМАДІВСЬКІ ЦЕНТРИ ПРАВОСУДДЯ: КАНАДСЬКИЙ ДОСВІД

КОЗЮРА Ігор

доктор наук з державного управління
професор Полтавського університету економіки і торгівлі

Модель громадівських центрів правосуддя (англ.: *community justice centres*, далі – ГЦП) базується на спільному розміщенні та інтегрованому наданні послуг з доступу до правосуддя, з охорони здоров'я та соціальних послуг в громаді.

ГЦП переміщують правосуддя з традиційної зали суду в середовище громади. Центри об'єднують правосуддя, охорону здоров'я та соціальні служби для усунення корінних причин злочинності, ліквідації порочного кола правопорушень і покращення громадської безпеки.